

CARDMAKING

přání a minialba

IRENA VOHLÍDKOVÁ
DAGMAR HANDLOVÁ

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Cardmaking

přání a minialba

Irena Vohlídková, Dagmar Handlová

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 5116. publikaci

Fotografie v knize Irena Vohlídková a Dagmar Handlová
Fotografie na obálce Irena Vohlídková
Sazba a grafická úprava Radek Krédl Mg.A
Návrh grafické úpravy a obálky Radek Krédl Mg.A
Odpovědná redaktorka Ing. Jana Minářová

Počet stran 112
První vydání, Praha 2012
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2013
Cover Design © Radek Krédl Mg.A, 2013

Doporučení a pracovní postupy v této knize byly autorkou ověřeny, přesto za ně nelze převzít zodpovědnost. Autor ani nakladatelství neručí za jakékoliv věcné, osobní ani majetkové škody. Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-247-8451-9 (elektronická verze ve formátu PDF)
ISBN 978-80-247-8452-6 (elektronická verze ve formátu EPUB)

obsah

ÚVOD	6	Diamant	66
MATERIÁL A POMŮCKY	7	Přání skládané 1.	68
Papíry	8	Dvě spojená srdce	72
Polotovary	10	Knoflíková láska	74
Lepidla	11	Přání k narození dítěte	76
Nůžky, řezačky	12	Skládaný	
Razítka	14	vánoční strom	78
Inkousty	16	Přání ve vintage stylu	80
Raznice	22	Přání skládané 2.	82
Ozdoby	23	Přání kytičkové	84
BIG SHOT	26	MINIALBA	86
TECHNIKY	36	Album z filmového festivalu	86
Distress inkousty	36	Minialbum skládané	90
Alkoholové inkousty	42	Minialbum s kapsami	94
Embosování	52	Kartonové minialbum	98
PŘÁNÍ – NÁVODY	56	OBÁLKY	100
Kaskádové přání	56	Čtvercová obálka	100
Přání v pohybu	58	Čtvercová obálka 3D	102
Ustupující přání	60	Obdélníková obálka	104
Přání s vloženou visačkou	62	PÁR TIPŮ NA ZÁVĚR	106
Se skládanou květinou	64	SLOVNÍK	110

úvod

Cardmaking je anglické slovo, které v překladu znamená výrobu přání a zahrnuje nepřeberné množství variant přáníček, dárkových kartiček, obálek, visaček a dalších výrobků z papíru pro všechny příležitosti. V této knize vás provedeme světem papírového tvoření a seznámíme vás s různými možnostmi využití papíru, se zajímavými technikami a budeme rádi, když si pro své blízké, pro kamarády nebo jen tak pro radost vyrobíte přání dle našich návodů.

Vypadá to, že doba, kdy se přáníčka posílala poštou je dávno pryč, ale opak je pravdou. V dnešní uspěchané době si mnoho z nás našlo tvořivého koníčka, u kterého se příjemně relaxuje. Ručně vyrobená přání udělají obdarovaným mnohem větší radost než elektronicky odeslaná zpráva, jak je tomu v poslední době zvykem.

Pojďte s námi nahlédnout do kouzelného papírového světa ...

materiál a pomůcky

Výroba přáníček je propojena se scrapbookingem. **Scrap** – odštížek, zbytek, kousek a **book** – kniha, což můžeme volně přeložit jako „kniha odštížků“. Scrapbooking je tvorba originálních ručně zdobených fotoalb, ve kterých zachytíte rodinná výročí a vzpomínky nebo zajímavé okamžiky ze svého života. Na výrobu fotoalb se doporučují speciální materiály **acid free** (neobsahují kyselinu, která zvyšuje křehkost a lámavost papíru a pH je 7 a vyšší) a **lignin free** (neobsahují lignin, který způsobuje žloutnutí papíru a zhoršení jeho mechanických vlastností) pro zachování archivální hodnoty, aby i po letech výrobky z papíru vypadaly jako nové. Tyto materiály se vyrábí speciální technologií, proto je jejich cena vyšší oproti běžně vyráběným materiálům.

Na přáníčka ve většině případů nepoužíváte fotky, které si zachovávají svůj vzhled právě díky použití materiálů s acid a lignin free úpravou i po dlouhé době, proto na výrobu přání můžete využít téměř vše, co vaše domácí dílna nabízí. U papírů, kartonů, ozdob, samolepek a různých dalších drobností nemusíte striktně dodržovat podmínku acid a lignin free.

PAPÍRY

Pro základní označení je důležitá gramáž – plošná hmotnost papíru. Označení **papír** se používá pro gramáž do 160 g/m² (pro představu běžný kancelářský papír má gramáž cca 80 g/m²).

Čtvrтка je označení pro gramáž 160 až 240 g/m². Papíry s gramáží nad 240 g/m² lze použít na základy přání nebo prostorové projekty.

Scrapbooking vznikl v USA, kde je jako základní jednotka míry používán 1 palec. Velká většina scrapbookových papírů a pomůcek jako jsou řezačky, rýhovací podložky, pravítka apod. je vyráběna v palcové soustavě. Papíry a čtvrtky jsou nejčastěji vyráběny v základních čtvercových rozměrech, proto uvádíme jejich převod z palcové na metrickou míru:

1 palec = 1 inch = 2,54 cm

12" × 12" = 30,5 × 30,5 cm

8" × 8" = 20,3 × 20,3 cm

6" × 6" = 15,2 × 15,2 cm

Papíry a čtvrtky mohou být jednobarevné nebo vzorované s potiskem, a to buď jednostranné nebo oboustranné. Také mohou být zdobené třpytkami, lesklé, lakované, embosované (s reliéfem) apod. Velmi zajímavý efekt vytváří čtvrtky *core*, které mají jádro jiné barvy, než je vrchní vrstva. Tento dvoubarevný efekt můžete využít při tvoření. Po osmirkování papíru (mechanickém odstranění vrchní vrstvy) se objeví na povrchu jádro jiné barvy. Papíry a čtvrtky se většinou prodávají v barevně sladěných sadách, což zjednoduší výběr materiálu pro vaše tvoření.

Pro usnadnění orientace v nabídce na trhu uvádíme překlad některých výrazů:

- **paper** – papír
- **cardstock** – čtvrtka
- **kraft cardstock** – recyklovaná jednobarevná čtvrtka, perfektní pro vintage, přírodní nebo industriální styl
- **white core** – bílé jádro papíru s barevnou vrchní vrstvou
- **color core** – probarvené jádro papíru, většinou v podobném barevném tónu jako vrchní vrstva
- **printed paper, design paper** – papír s potiskem
- **double-sided** – oboustranný papír
- **embossed** – s reliéfem
- **flocked** – semišový papír
- **metallic, pearlescent** – kovový, perleťový vzhled
- **leader finish** – struktura kůže, koženky
- **watercolor paper** – akvarelový papír
- **corrugated paper** – vlnitá lepenka

POLOTOVARY

K výrobě přání potřebujete základní polotovar, který budete zdobit. Vystačíte si se čtvrtkami velikosti A4, které se běžně prodávají v papírnictví. Po rozříznutí papíru na polovinu získáte velikost A5, a po přeložení dostanete nejběžnější formát přáníček A6.

Mnohem kvalitnější a výhodnější jsou sady již připravených polotovarů, kde součástí balení jsou i obálky. Vybírat můžete z několika formátů, velikostí a barev.

Při výrobě minialb se většinou již neobejdete bez speciálních scrapbookových papírů a čtvrtek. Právě různě poskládaná čtvrtka velikosti 12" × 12" (30,5 × 30,5 cm) je často základem minialba, protože tento rozměr je nejčastěji využíván při jejich tvorbě. Samozřejmě ale můžete využít i běžně dostupné čtvrtky z papírnictví.

LEPIDLA

Lepidla patří mezi základní pomůcky, které k výrobě přání a minialb budete potřebovat.

Nejčastěji využijete oboustrannou lepicí pásku – lepí dobře, rychle a čistě. Vyrábí se v různých šířkách a také v provedení extra lepicí. Hodí se k lepení papíru nebo stuh. V papírnickví najdete i rollery (tzv. *rolátka*) s oboustrannou páskou. Aplikace je velmi jednoduchá, nanášíte lepidlo přímo z pásky. V některých případech lze dokoupit i náhradní náplně. Pokud na pásce uvidíte označení „*semi-permanent*“ nebo „*repositionable*“, znamená to, že pásku můžete po určitou dobu odlepit a přesunout.

Tekutá lepidla pro scrapbook *Diamond Glaze* nebo *Glossy Accents* spolehlivě přilepí drobné ozdoby, kytičky, galanterní doplňky nebo knoflíky. Dobře poslouží i klasický *Herkules* s tenkým aplikátorem.

Na lepení větších ploch papíru jsou naopak tekutá lepidla typu *Herkules* nevhodná. Použitím disperzních lepidel na bázi vody se papír zvlní, proto je potřeba jej zatížit, aby se vyrovnal, ale ani po zatížení nemusí být výsledek dokonalý. Na lepení větších ploch (např. při potahování desek minialb nebo deníků) je vhodné použít širokou kobercovou pásku. Tato páska není acid free, ale pro tyto příležitosti to není bezpodmínečně nutné.

Ve velké míře využijete i pěnové 3D čtverečky nebo pásky, které vytvoří prostorový efekt. Dalším významným pomocníkem je lepidlo v tužce, které se hodí například na lepení jemných tenkých výšek, kartonových nebo papírových písmenek apod.

NŮŽKY, ŘEZAČKY

Základem pro práci s papírem jsou velké nůžky, které jsou občas vhodnější než řezačka a také rychleji po ruce. Důležité jsou i malé ostré nůžky na vystřihování drobných detailů. Ozdobné nůžky použijete na dekorativní úpravu okrajů nebo na vystřížení ozdobných bordur.

Teflonové nůžky jsou vhodné při stříhání lepicích pásek nebo samolepicích papírů, protože teflon je nelepivý a nůžky se nezanáší lepidlem.

Řezačka papíru patří mezi největší pomocníky. Dá se pracovat i bez ní, ale pokud tvoříte často a rádi, časem si ji určitě pořídíte. Na trhu je několik různých typů řezaček, každá má své výhody i nevýhody. Pokud budete vybírat, dejte pozor, aby řezačka zvládla velikost běžných scrapbookových papírů, tedy 12" × 12" (30,5 × 30,5 cm). K základnímu vybavení patří výklopné rameno, které vám umožní měřit a řezat papír do 12" (30,5 cm) v obou směrech. Oceníte i dvojitá značení - jak metrické, tak v palcích. Velká část návodů na skládaná přání nebo alba pracuje s mírami uvedenými v palcích.

Řezačka páková

- + přesný a kvalitní řez
- + téměř nezničitelný nůž
- + zvládne vyšší gramáž papíru
- + možnost řezání i více archů najednou
- vyšší cena
- méně skladná
- není možné řezat rámečky a pasparty

Řezačka žiletková s jezdcem

- + lehká a skladná
- + nižší pořizovací cena
- + velice přesná - díky jezdcí vidíte, kde právě řežete
- + možnost řezání rámečků a paspart
- + většinou vybavena rýhovacím skórovacím jezdcem, který neřeže
- krátká životnost žiletek
- po několika použitích méně kvalitní řez z důvodu opotřebení žiletky

Řezačka kotoučová

- + kvalitní řez
- + dlouhá životnost řezacího kotouče
- + řeže i papíry vyšší gramáže
- + možnost dokoupit ohýbací nebo ozdobné kotouče
- obtížně řeže menší kousky papíru
- není možné řezat rámečky a pasparty

RAZÍTKA

Razítek je na trhu velké množství, nejčastěji používaná jsou razítka silikonová (gelová, transparentní) a gumová, ale mohou být i pěnová. Nejvyšší kvalitu mají razítka gumová. Nejenže dokážou vykreslit i nepatrné detaily, linky a stínování, ale navíc mají velmi dlouhou životnost. Gumová razítka se prodávají buď nalepená na dřevěném štočku (hranolku) nebo na samopřilnavé cling pěně.

Gumovými razítky, která jsou opatřena dřevěným štočkem, můžete ihned tisknout. Nanesete razítkovací barvu a jednoduše otisknete na papír nebo jiný podklad.

Cling razítka je potřeba před použitím připravit na akrylátový blok – to je průhledná destička, na kterou pěna razítka sama přilne. Po otisknutí motivu razítka vyčistíte, sejmete z bloku a uložíte zpět do obalu. Akrylátové bloky se vyrábí v mnoha velikostech a na výběr jsou i bloky s natištěnou mřížkou pro přesnější razítkování.

Výhodou cling razítek je jejich nižší pořizovací cena a také to, že se snadno skladují. Arch s razítky včetně obalu má na výšku cca 5–8 mm, dřevěná razítka přibližně 25 mm.

Další alternativou jsou **razítka silikonová**. Jejich použití je stejné jako u cling razítek - razítka sloupnete z ochranné fólie, přitisknete na akrylátový blok, nanesete razítkovací barvu a motiv otisknete na papír. Protože je razítka i bloček průhledný, přesně vidíte, kam razítkujete. Motivy můžete snadno napojovat, tisknout do rámečku, na okraj papíru apod.

INKOUSTY

Nabídka inkoustů je velmi široká, proto si vysvětlíme, k čemu jsou které razítkovací barvy vhodné.

Dye inkousty

- inkousty na bázi vody, rychle schnou
- jsou transparentní, oproti pigmentovým jsou náchylnější k vyblednutí
- polštářek je většinou vyvýšený (pro snadnou aplikaci inkoustu na razítka většího rozměru) a jeho povrch je opatřen plátnem
- inkousty *Memento* jsou navíc vhodné pro vybarvování alkoholovými fixy

Pigmentové inkousty

- tyto inkousty jsou hustší, pomalu schnou a jsou proto vhodné k embossování
- nejsou transparentní, mají lepší krycí schopnosti než dye inkousty
- vhodné na papír, kde vytváří dokonale ostrý a barevně intenzivní otisk
- nevhodné na nesavé povrchy (sklo, plast, kov, acetáty, vellum, fólie), v případě použití je potřeba je fixovat teplem (pomocí horkovzdušné pistole)
- odolnější proti vyblednutí, barva je stálá
- polštářek je většinou tvořen jemnou houbičkou

Křídové inkousty

- po otisku zanechávají jemně matný „křídový vzhled“
- jsou krycí
- velmi vhodné pro použití se silikonovými razítky
- polštářek je většinou tvořen jemnou houbičkou

Voděodolné inkousty

- jsou určeny nejenom na papír, ale i na nesavé materiály jako jsou plast, kov, sklo, acetátové fólie nebo vellum (pergamen)
- schnou velice rychle, případně lze schnutí urychlit a fixovat teplem (pomocí horkovzdušné pistole)
- vhodné k využití pro akvarelové vybarvování, inkoust se při styku s vodou nerozmývá
- k čištění je nutné použít speciální čisticí prostředky na voděodolné inkousty, nelze je umýt vodou
- při práci s těmito inkousty vždy důkladně chraňte pracovní plochu, doporučujeme používat pracovní podložku

